

فەلسەفە کانی ریکلام

فەلسەفە ی ریکلام:- ریکلام لە بنچینەدا رازیکردنە، ئەگەرچی رازیکردن زانست نیه، بەلام هونەرە. بەشیۆهیهکی سروشتی و ئاسایی فەلسەفە پەیوهندی بە زانست و زانسته ئە دەبییه کانی وهک وێژەو میژوووه هیه. ریکلام نه زانسته و نه زانسته ئە دەبییه کانی وهک وێژەو میژوووه. هەرچهنده ریکلام هونەرێکی کرداریه، زانیاری و تهکنیک، له زانست و هونەرەکانی تر وەردهگریت و بهمه بهستی رازیکردن په یامه ریکلامه کان دروست دهکات و دایده رێژیت.

فەلسەفە کانی به بازارکردن

به بازارکردن (marketing):- بریتیه له و رفتارو چالاکییانه ی که کۆمپانیاو خاوهن به رهه مه کان، له پیناو بره ودان و فرۆشته نی زیاترو ساغکردنه وه ی به رهه مه کان، ده یگر نه به ر. پرۆسه ی مارکیتینگ، حهوت ههنگاوی گرنگ دهگرته وه، له بهرته وه ی له زمانی ئینگلیزی هه ره که یان به پیتی (p) دهست پێ دهکات، بۆیه پرۆسه ی به بازارکردن به (p7) ناسراوه:- ۱- (production- به رهه مه پینان). ۲- (price- نرخ). ۳- (promotion- بره وگه شه پیدان)، له رێگه ی بانگه شه و ریکلامکردن و گۆرین له جووری به رهه مه کان ... هتد. ۴- (place- شوین)، هه لپژاردن و دۆزینه وه ی شوینی ساغکردنه وه ی به رهه مه کان. ۵- (people- خه لک)، تاوه کو ده کړین به کپیار. ۶- (physical evidence- سروشتی روونکردنه وه و پیدان)، به مانای به شیۆه یه کی واقعیانه و سروشتیانه، چون پاساو و بیانوو بۆ به رهه مه کان به کارده هیندرین، له رێگه ی روونکردنه وه و پیدان زیاتر. ۷- (process- ری و شوینه کان)، له سه ره تاوه تا کۆتایی، چون نه و بازنه یه ته واو ده کړیت، هه روه ها شیۆازی چی به چیکردن و نمایشکردنی به بازارکردن:- فەلسەفە ی ئیداره دانی به بازارکردن به مانای گه یشتن به ئامانجه کانی دامه زراوه کان، که پشت ده به ستی به دیاریکردنی پیداویستییه کان و ئاره زوه کانی نه و بازارانه ی که چیگای ویستن و وه پیشکه شکردنی رازیبوونی داواکارییه کان به شیۆه یه کی زۆر کارا و به توانایه کی زۆر له نیو رکابه ره کاند.

فەلسەفەى بازارکردن

فەلسەفەى بازارکردن:- ئەو فەلسەفەى كە دامەزراوھ بازارگانىيەكان پېويستە شيكردنەوھ بۇ كپارەكان بكنەن و ئىنجا دلنيابوون لە دروستكردنى بپارە پېويستەكان، بەشيۆهيهكى باشتر لەملمانئ و پيشبركپكردن. ئەمرۆ زۆريەى دامەزراوھ بازارگانىيەكان پشنت بە فەلسەفەى بازارکردن دەبەستن بەلام لەهەموو بابەتپك و لەهەموو كاتپكدا پەناى بۇنابەن!

فەلسەفەى بازارکردن، بەماناى بپرۆكەى بازارکردنە كەوا فۆكەس دەكاتەوھ سەر (بەرھەمپنەن، فرۆشتن، باورى هپنەن و رازيکردنى كپار).
كام فەلسەفەى بازارکردن لەمپرۆدا زانترە؟

ئيمە هەموو كات دەستەواژەى بازارکردن و فەلسەفەى بازارکردنمان گوئى لى دەبپت، بەلام ووردهكارپيەكانى كەمجار روون دەكرپتەوھو كەمجار قسەى لەسەر دەكرپت.

لەوكاتەوھى بازارکردن، برپتپە لەپرۆسەيهكى داھينەرەنە، برپتپە لە كۆمۆنيكەيشن، برپتپە لە دەستكەوتنى بەكاربەر بۇ بەرھەمەكان، لەرنگەى رازيکردن بەدايىنكردنى پيداويستى و داواكارپيەكان، ئەوا مەبەستى فەلسەفەى بازارکردن، بۇ ناسينەوھى -دۆزينەوھ و هينانەدى- جيبەجپكردنى، داواو پيداويستپيەكانيانە. هەرۆھەا خواست و داوا لەپيشينەكانيانە.

ئەو دروستكردنەى فەلسەفەى بازارکردن ئەوپەرى گرنگە، تەنانەت بۇ سەرکەوتنى بەبازارکردن، سەخت و دژوارپشە. (واتا گرنگە بەلام ئاسان نپە)

فەلسەفەى بازارکردن:- بەگوپرەى بزىسەكە و بەگوپرەى مەوداى فراوانى بەكاربەرەن، فەلسەفەى بازارکردن دەبپتە پينج بەش، ۱- بەرھەمپنەن. ۲- بەرھەم. ۳- فرۆشتەنى. ۴- بازارکردن. ۵- فەلسەفەى بازارکردن كۆمەلگا. هەريەكە لەوانە تايبەتمەندى و بەكارهپنەنى خۆى هەيه. هەنديكيانباشتر لەوانى تر كاردەكەن، كەئەمە دەوھستپتە سەر جوورى بسنسەكە. بۇيه هەريەكە پېويستى تايبەتى خۆى هەيه:-

۱- فەلسەفەى بەرھەمپنەن:- لپرەدا فەلسەفەى بەبازارکردن، هەمووى دەرپارەى بەرھەمپنەنە. بەواتاى بازارگانى و بزىسەكان سود لەهەرزانى و هەبوون و زۆرى بەرھەمەكان دەبينن، بەشيۆهيهك ئەو بەرھەمانەبن كە بەكاربەر دەيهوئپت.

نمونەيهك وەك (Henry Ford) و ئوتومبپلە بەناوبانگەكەى. پيش ئەوھ ئوتومبپلەكان زۆر گران بوون، چونكە بەرپژەيهكى زۆر بەرھەمیان نەبوو.

لەر استیدا كاتېكى زۆرى ويست و ماندبوونى زۆرى دەويست، بەلام فۆرد ھەستى بەو ھەكرد، ھەموو كەس پېويستى بەئوتومبىلە نەو ھەك تەنھا دەولە مەندەكان. بۆيە بېرارىدا بەدروستكردى ئوتومبىل بەشېو ھەكى بەرفراوان. ئەگەرچى ھەك دەلېن ئەو بېرۆكە ھەكى لە ئەندازىارىكى بەناوى (William Klann) ھەرگرتو ھە. كاتېك سەردانى گوشتارگا- قەسابخانە ھەك لەشىگاگۆ دەكات و بوو بەھۆى جۆشدان و ھاتنە پېشە ھەكى ئەو بېرۆكە ھە. كە ھېلى كۆكەر ھە، بوو ھۆى خېرايى و زۆرو زياتكردى بەرھە مەھىنانى ئوتومبىل، كە شۆرشېك بوو بۆ كۆمەلگە ھە ئەمەرىكى و پاشان بۆ ھەموو جېھان بەگشتى.

ئىنجا چىن سودى لەھېلى كۆكەر ھە، بىنى، بۆ دروستكردى پېكھاتەكانى ئاسن و دروستكردى چەك، پاشان ئەو چەمكە ھاتە ئەوروپا و شۆرشى پېشەسازى لى كەوتە ھە.

فۆرد و مۆدىلەكە ھە (ھېلى كۆكەر ھە) نمونە ھەكى باشى فەلسەفە ھە بەبازاركردى بەرھە مەھىنان و بازرگانى بوونە. زانىان كەوا بەكاربەر ھەكان پېويستيان بەچى ھە و چۆن بەرھەم زۆر زياتر دەكەن. چونكە بەمە تېچوون كەمى كردو نرخ ھەرزانتەر دەبوو.

فەلسەفە ھە بەرھە مەھىنان بەكار دېت، كاتېك كۆمپانىياكان ھەولې فراوانكردى دەدەن. واتا بەگشتى (بەرھە مەھىنانى زۆرو ھەرزانى نرخ)

فەلسەفە ھە بەرھە مەھىنان:- كېرارەكان بەرھە مە پەسەندكرار ھەكان زال دەكەن، واتا كېرارەكان كۆمپانىياكان بۆ ھەبوونى بەرھەم و كوالىتى نرخى بەرھە مەكان، كۆمپانىياكان ناچار دەكەن. لەوئو ھە كۆمپانىياكان فۆكەس دەكەنە سەر گەشەدان بە بەرھە مەكان و كاریگەرى ساغكردەن ھە بەرھە مەكان.

۲- فەلسەفە ھە بەرھە مە:- فەلسەفە ھە بەرھە مە ماركېتەكان، ئەو ھە كە فۆكەس دەخاتە سەر كوالىتى بەرھە مەكان، چونكە بەكاربەر بەدواى باشى و كوالىتى بابەتەكاندا دەگەرېت. بەلام لەفەلسەفە ھە بەرھە مەھىنانى ماركېتىنگ، فۆكەس لەسەر زۆرى بەرھە مەھىنان و ھەرزانى نرخە. بۆيە لەفەلسەفە ھە بەرھە مە ماركېتىنگ، فۆكەس لەسەر باشترین و پېشكەوتووترىنە.

نمونه (ئەپل)، كە زۆر كار دەكات، تاو ھەك تەكنەلۇجىيە نوئى تر لە بەرھە مەكانىدا بەھىنئە بەرھەم، بۆيە بەردەوام بەكاربەر داوى لەئەپل، بەدوا كەوتنى تەكنەلۇجىيە نوئى ترە.

دۆزىنە ھەكى فەلسەفە ھە بەرھە مە، بۆ تەكنەلۇجىيە ماركېتىنگ بەكار دېت. ھەرو ھە فۆكەس كرندە سەر كوالىتى. فەلسەفە ھە بەرھە مەكە:- كېرارەكان پەسەندى خۇيان بەسەر كوالىتى و ئەداو چۆنىتى خۇنوندن و نېشانندان و تازەبى و نوئىتى بەرھە مەكە.

۳-فەلسەفەى فرۇشتەنى:-فەلسەفەى بەرھەمپېنان و بەرھەمەكان، ھەمووى دەربارەى بەرھەمپېنانە، ئەو فەلسەفەى بەبازاركردنە فۆكەسى دەكاتە سەر برەودان بە بەرھەمەكان چونكە باوەرى واىە كە بەكاربەران نايانەوى ئەو بەرھەمانە بىكپن گەر بېت و بانگەشەو رىكلاميان بۆ نەكرى. بازارگانىيەكان سود لەفەلسەفەى بەبازاركردن دەبىن، كە باوەريان واىە دەتوانن ھەر بەرھەمپىك بفرۇشن، كە بانگەشەو رىكلامى بۆ بىكرىت.

لېرەدا بەرھەمى زۆرو موناھەسەى زۆر لەنىو بازارگان و كۆمپانىياكان دروست دەبىت. بۆيە تواناى بەرھەمپېنان زىاد دەكەن و بەرھەمەكان زۆر دەكەن. كۆمپانىياكان ھەولى فرۇشتەنى زىاترى بەرھەمەكان دەدەن، كە لېرە فەلسەفەى ماركىتىنگە.

ئەمرۆ، ئەو جۆرە لەفەلسەفەى بەبازاركردن، زۆر بەكاردىت، لەبەر ھەمان ھۆ، كە بەرھەمەكان دەمرن و ستۆك دەبن. بەرھەمە مردوھەكان وا لەكۆمپانىياكان دەكەن كە نەتوانن بىانفرۇشن و بىانخەنە كۆگاكان، كەئەمە تى چوون و بودجە لەسەر كۆمپانىياكان دەوھستى. بۆيە لەرېگەى بەكارھېنانى فەلسەفەى بەبازاركردن، ھانى خەلك دەدەن بۆ كرىن و فرۇشتەنى.

فرۇشتەنى:-بىرۆكەى فرۇشتەنى، ئەوۋەيە كىرپارەكان بەرھەمى كۆمپانىياكان ناكپن، تاوھەكو كۆمپانىياكان ووزەو برەودان و ھەولىكى زۆر گەورە بۆ فرۇشتەنى پىشكەش نەكەن. بۆ نمونە لەرېگەى رىكلام يان رېگاكانى تر...ھتد فەلسەفەى فرۇشتەنى:-نمايشکردنى ناساندن و بەھاكانە، جا چ وەك كۆمپانىيا بېت ياخود وەكو فرۇشيارو مەندوبېك بىت. فەلسەفەى فرۇشتەنى، رېگاۋ چۆنىەتى كارىگەرىيەكانى تۆيە لەسەر كىپار، كەوا بکەيت فرۇشتەنى دروست بېت. ئەو رى و شوپنانهى تۆيە.(كە بۆ دروستکردنى فرۇشتەنى، لەدروستکردنى كارىگەرى سەر كىپارو مەنەجى دروستکردنى فرۇشتەنى دەگىرېنەبەر). لېرەدا وا ھەست دەكرىت فەلسەفەى كى فرۇشتەنى بەكارھاتبىت (دراسه کردن). لەوانەيە وا ھەست بکەيت فرۇشتەنى كى باش بکەيت، بەلام لەوانە چانسەكە ئەوھبىت، پىويستت بە پىشخستن و چاكکردن و پەرەسەندنى زىاتر بېت.

۴-فەلسەفەى بازارکردن:- ئەو فەلسەفەى ھەمووى دەربارەى فېرېوونە دەربارەى بەكاربەرەو كىپارەكان، وە ئەو بەرھەمانە دەھىندىرېنەدى كەدەزانن بەكاربەران پىويستيانە. لەنىوان ھەموو فەلسەفەكانى بەبازاركردن، ئەم فەلسەفەى لەمرۆدا زۆرتىن فۆكەسى لەسەرە. چونكە زۆر قورسە بتوانىت ھەموو شتىك بفرۇشىت، بەبى زانىن و ناسىنى وەرگرو كىپارو بەكاربەرانى ئامانجدارو سەرنج راکىشانىان بۆ كالاكە. لېرەدا لەفەلسەفەى ماركىتىنگ شوپن بۆ بەكاربەران زۆر گرنگە، تا ئەوھى دەيانەوېت يان پىويستيانە بەئاسانى دەستيان بکەوېت.

زانىن و ناسىنى وەرگرەكانت بنچىنەيە بۆ بىزنسىكى سەرکەوتوو. ئەم فەلسەفەى فۆكەسى لەسەر بەكاربەرەانە.

-فەلسەفەى فرۇشتەنى، بەكاردېت كاتېك بەرھەمىكى زۆرى نەفرۇشراو ھەبېت. ھەروھەا فۆكەس دەكرېتە سە خواست و پېويستىيەكانى بەكاربەرو ناسىنيان.

۵-فەلسەفەى بازاركردنى كۆمەلگە:-فەلسەفەى بازاركردن ھەمووى دەربارەى زانىنى پېداوېستىيەكانى بەكاربەرانە، ئەم فەلسەفەى، گرنكى دانە بەژىنگەو خۆشگوزەرانى كۆمەل. واتا چۆن كار لەسەر ئەو بوارانە دەكرېت كەپەيوەنديان بە كۆمەل ھەپە، پېسى ژىنگەو برسېتى و نەخوئىندەوارى...ھتد لەبەرئەوھى كاتېك كۆمپانیاكان گرنكى بەم كېشانە دەدەن، بەكاربەران و ۋەرگر زياتر بەرەو روويان دېن، ئەگەرنا ژمارەپەكى زۆر لەبەكاربەران، تورە دەبن و دوور دەكەونەو. بۆپە زۆرېك لەكۆمپانیاكان لەرېنگەى كارى بەخشىن و خېرخوازى، لەنيوكۆمەلگەدا خۆيان دروست دەكەن.

بۆ نمونە بەكارنەھېنانى پلاستېك يان ۋەرگرتنەو رېسايكلېنى كە لەخزمەت كۆمەلگەپە.
فەلسەفەى بازاركردنى كۆمەلگە، بەكاردېت لەلاپەن ھەموو جۆرەكانى بازارگانى و براندەكان.

بازاركردنى كۆمەل:- بېرۆكەى ئەمە، ئەوھپە كەوا دامەزراوھكان، كار لەسەر پېداوېستىيە بەپەلەكان و وېستراوھكان و ئارەزوھكان بكەن كەوا ئامانچ و جېگای گرنكى بازارەكانە، ۋە پېشكەشكردنى رازىبوون بەشېوھپەكى چالاک و كاراۋ بەتواناپەكى ۋا لەنيو ركابەرەكاندا بەشېوھپەك كە پارېزگارى و گەشە و برەوپېدانى خۆشگوزەرانى بەكاربەران و كۆمەلگە.

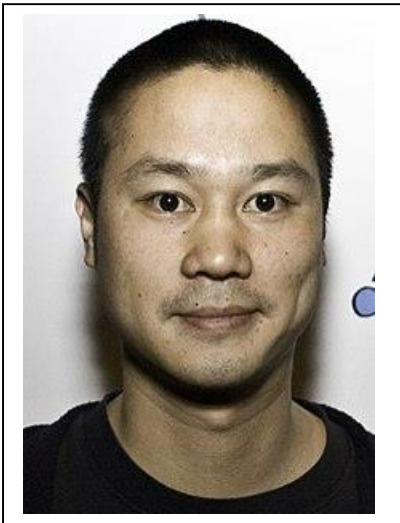
چەند نەمۇنە ۋە ھەۋلىك لە فەلسەفە كانى ريكلام و ريكلام كىردن

ھەموومان لە باۋەر دەداين، لە ھەموو بابەتتە، شتتەك دەربارەى دەزانين. چونكە لە پېشتەردا گوڭبەستى بووين و زانىوومانە. بۇ ئەمە لە بازار كىردن و فرۇشتەنى بە ھەمان شىۋە، ئەزمۇنە كانى پېشوو، جىگاي سوودن بۇ ئەمەردە. ھەندىك لەو فېرېوونانەى بواری بازار كىردن، دەگەرپتە ۋە بۇ سەدان سأل لەمە ۋە بەر. ھەندىك لەو وانانە بۇ ژيانى ئىستامان و بۇ ئەوكتانە ئىجگار گەرەو گىرنگ بوونە. ماركتىنگى ناياب و بەھىز، بىر كەرە ۋە داھىنە رەكانى ئەو بوارە، گىرنگە لە بە شىكيان شارەزاين و پەندو ژىرى و وانە كانيان لى فېرېين. بۇيە لىرەدا فەلسەفەى چەند ماركتىتەكى بە ناوبانگ و خاۋەنە كانيان دەخەينەروو:-

يەكەم:- برانندەكەت برىتتە لە رۇشنىرى و كەلتورەكەت. تۇنى ھىسەى،

ئايا كۇمپانىاكان چى بكەن، كاتتەك نەتواندىت دەستى خەلك بەو برانندە بگات كە دەيانە ۋىت؟

لەرنگەى پۇستكىردنى (بلۇگ) پىك بەناوى "باشترىن رىنگا بۇ دروستكىردنى براندىك بۇ ماۋەبەكى دوورودرئ چىە؟ لەژىر ناوى "رۇشنىرى و كەلتور" ھەمووان لەو باۋەر دەداين كەرۇشنىرى و كەلتورى كۇمپانىا كەى تۇ لەگەل براندىنى كۇمپانىا كەى تۇ، دوو سايدن بۇ ھەمان نىخ. واتا بە ھەردوو سايدەكە نىخ ديارى دەكرىت. كەواتە كەلتورو رۇشنىرى تۇ، دەپتە برانندەكەى تۇ.

تۇنى ھىسەى:- لە ۱۹۷۳/۱۲/۱۲ لە شارى ئۇرباناي ولايەتى ئالىنىۋىس لەدايك بوو. بەرەچە لەك تايوانى بوو ۋە ئاۋارە بوو. باۋكى ئەندازىارى كىمىيى بۋو ۋە داىكى لەسۇشال كارى كىردو. كاتتەك تەمەنى پىنج سأل دەپت، بە خىزانە ۋە بەرەو كالىفۇرنىا دەچن و لە سان فرانسىسكو گەرە دەپت. دوو براى ھەبوون بەناۋەكانى (ئاندى و دەپت). لە سالى ۱۹۹۵ زانكۇى ھارفارد لە زانستى كۇمپىوتەر تەواۋ دەكات. لە مائەكى خۇى ئىدارەى فرۇشتى پىتزاى بۇ تەلەبەكان دەكرى. پاشان بوو بە بەرپو بەرى كۇمپانىيى زاپۇس. دواتر لە كۇمپانىيى ئۇراكل كارى كىردو ۋە دوای پىنج مانگ بە شدارى لە دروستكىردنى تۇرى ريكلام كىردنى (LinkExchange) دەكات. كەيەكە لەرپە رەكانى بازارگانى ئىنتەرنىتى لە ئەمە رىكاۋ خاۋەن سەرمايەكى

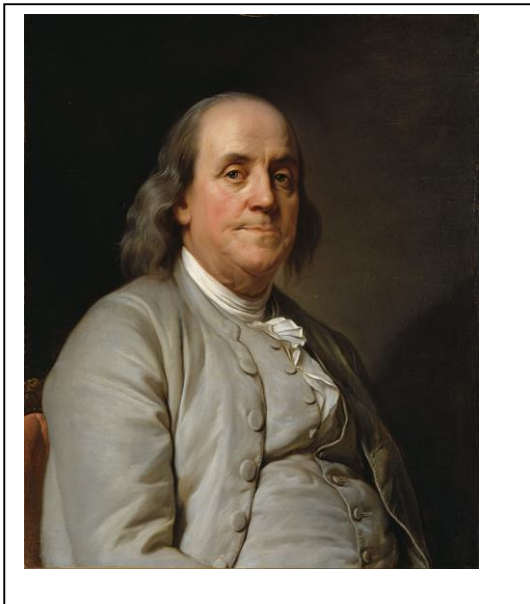
زۇرە. لە بەرپو بەردن و جى بە جىكارى كۇمپانىيى زاپۇس پىلاو و جلو بەرگى ئۇنلاين لە مانگى ھەشتى ۲۰۲۰ خانە نشىن دەپت. كە ماۋەى ۲۱ سأل لە ۋىدا كارى كىردبو. تۇنى ھىسەى، تۇرى ريكلامى (LinkExchange) كە ريكلامى ئىنتەرنىتى بوو لە سالى ۱۹۹۸ بە ۲۶۵ مىلئون دۇلار فرۇشى بۇ مايكرو سۇفوت كىردو.

كۆمپانىيە زاپۇس، بۇ فرۇشتەنى پىلاو لەرىگە ئۇنلاين، بىرۆكەي ھىساي و ھاورپىيەكى بوو. كە لە سالى ۲۰۰۰ بە برى ۱,۶ مليۇن دۇلار فرۇشيان ھەبوو، لە سالى ۲۰۰۹ فرۇشيان بوو ۱ بليۇن دۇلار.

ھىساي وا ھەنگاوى دەنا كە چۆن كىپارەكان ھەستيان ئاسودە دەبىت و متمانە بە فرۇشتەنى ئۇنلاين دەكەن. بۇيە دەستى كرد بەوھى "ئازادن لە كىپىن و ئازادن لە گەرانەوھى"

لە ۲۰۲۰/۱۱/۲۷ كۆچى دوايى كردوھ، دواي ئەوھى لە ۲۰۲۰/۱۱/۱۸ لە نيو لەندەن كە شارپكە دەكەوئتە باكۆرى ئەمەرىكا و لەسەر روبرارە، لەكاتى سەردانكردنى مالپك لەجەژندا (جەژنى سوپاسكردن) لەوئىدا لەروداويكى ئاگرەوتنەوھە برىندار دەبىت و پاشان بەكارپىگەرى سوتان و دوكل، دواي نۇرۇژ و اتا دوو ھەفتە لەوھى بىت بە ۴۷ سال، بەيەكجارى مائىئاوای دەكات.

دووھم:- بىنجامىن فرانكلين:- "نوسىنيك شايەنى خوئىندەوھە بىت، كارپك شايەنى نوسىن بىت". رىئوئىنيكردن بۇ دروستكرنى نەرىتپك، جا لەبارەى مرۇف بىت ياخود براندەكە. ئەوا بۇ ئەمە ووتەيەكى بىنجامىن فرانكلين ھەيە كەدەئى:- "كۆتايى ھەر شتپك پەيوەستە بەبابەتپكى سەرنج راکىش، ھەتا ئەگەر مردنىش بىت". بۇيە پىويستە:- "نوسىنيك شايەنى خوئىندەوھە بىت، كارپك شايەنى نوسىن بىت"

بىنجامىن فرانكلين:- لە ۱۷۰۶/۱/۱۷ لەدايك بوو. زانايەكى بەرىتانی ئەمەرىكى بوو. باوكى يەكپك بوو لەدامەزىنەرانى ئەمەرىكا. فرانكلين، نوسەرو فەيلەسوف و سىياسى و پياوى دەولەتدارى و دبلۆماسى بوو. رۇلى ديارى لەسەردەمى رۇشنگەرى ئەمەرىكا و مپژووى فىزىياو دۇزىنەوھە تىۆرەكانى پەيوەست بەكارەبا ھەبوو. دامەزىنەرى چەندىن رىكخراوى مەدەنى و يەكەمىن بەشى ئاگركوژىنەوھە لە فيلادلفيا دامەزراندوھ. لەفەرەنسا يەكەم بالپوزى ئەمەرىكا بوو. نوئىنەرىكى چالاكى نەتەوھە يەگكرتوھەكان بوو.

لەتەمەنى ۲۳ سالیدا رۆژنامەى بنسلفانىا دەردەكات. يەكەمىن سەرۆكى ئەكادىمى كۆلېژى فيلادلفيا بوو. يەكەمىن سكرتېرى كۆمەلەى فەلسەفەى ئەمەرىكى بوو و لەسالى ۱۷۶۹ بەسەرۆكى ئەو كۆمەلەىە هەلېژدراو. فرانكلين پالەوانىكى نەتەوھى بوو. لە ۱۷۸۵-۱۷۸۸ دەبىتە حاكى بنسلفانىا. رۆلى لەبواری سىياسى و زانستى هەبوو. وىنەى لەسەر سەد دۆلارى هەىەو گەشتى جەنگى بەناوھو ناوى دەيان و سەدان دامەزراوھو شارۆچكەو كۆمپانىا، بەناوى فرانكلين ە.

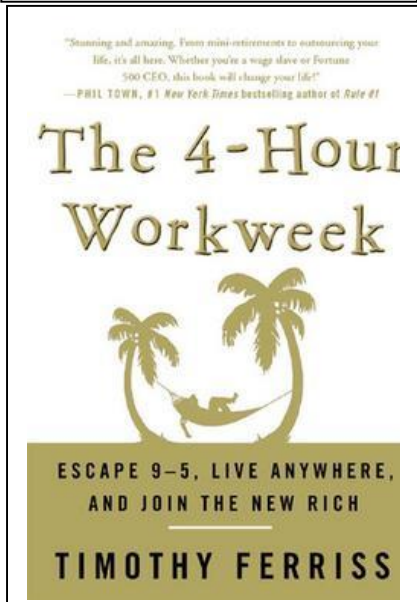
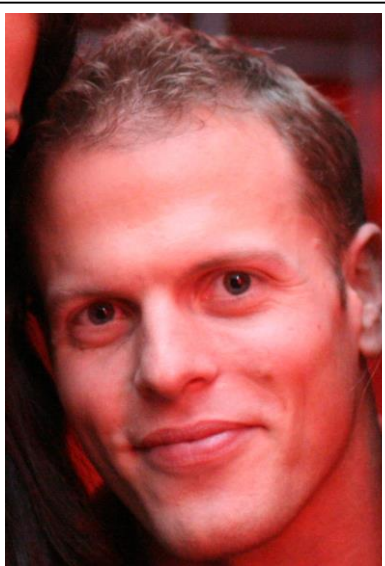
سىيەم:- نوسىنىك بۆكەسىكى ديارىكراو. تىم فىرىس

فۆكەسكردنەوھى فىرىس لەسەر متمانەىە، ئەمە كاتىك دروست دەبىت كەوا بەقولى دەربارەى كەسىك دەزانىت. هەستەكە وەك ئەوھىە كەوا نوسىنىك بۆ هەموو كەسىك بىت. بۆىە فىرىس دەلپت:- "نوسىنىك بۆ دوو لەنكترىن ھاوړپەكان، كە گرتىكىان هەىە، تۆ چارەيان بۆ دەكەيت".

تىم فىرىس:- پىاوىكى ئىشكەرى ئەمەرىكايە. وەبەرھىنەر نوو سەرە. لەوئىلاىەتى نىورك لەداىك بوو. زانكۆى برىنستون لە ۲۰۰۰ تەواو دەكات. دواى تەواوكردنى زانكۆ، لە كۆمپانىاي كۆگای داتا كار دەكات.

لەسالى ۲۰۰۱ كۆمپانىاي (Brain QUICKEN) ى دامەزراند كەوا كەلۆپەل و بەرھەمە خۆراكىيەكان لەرىگەى ئونلاىن دەگرىتەخۆى. هەرھەا كۆمپانىايەكى بەناوى (BodyQUICK) فرۆشتە لەندەن.

كتىبىكى بەناوى (The 4-Hour Workweek) دانا، لەپىناو دىزانىكى ترى ژيان و ئاسانكارىكردن لە كارو بەرھەمەپىنان و شىوازى ژيان. بەتايبەتى لەدواى خانەنشىن، چۆن لەجوار كاتزمىردا برەودان لەرىگەى بلۆگىنگ دروست دەكرىت. ئەم كتىبە بۆ سەر چل زمان وەرگىردراوھو زياتر لە ۲,۱ مىلۆنى لى فرۆشراو. چەندىن جار چاپى نوئى كراوھتەوھ.

چوارەم:-بیرکردنەوێ جیاواز. ستیف جۆبس

تەنھا نە ی دەویست مۆبایلەکان بفرۆشی، بەلکو دەویست ئەزمونەکانی بفرۆشی. لەرێگە ی ئەو فیروون و بیرکردنەوێ جیاوازە، دەتواند ریت خەونەکان و ھەر وھا بەرھەمەکان بفرۆشیت.

ستیف جۆبس:- لەرێگەوتی ۱۹۵۵/۲/۲۴ لەئەمەریکا لەدایک بوو. دیزاینەرێکی پیشەسازی و وەبەرھێنەر و سەرۆکی ئەنجومەنی بەرپۆەبردن و بەرپۆەبەری جی بەجیکردن و دەستە ی دۆزەرەوێ ئەپل بوو. سەرۆکی ئەنجومەنی بەرپۆەبردن و بەشداربووی (Pixar) بوو. ئەندامی ئەنجومەنی بەرپۆەبردنی کۆمپانیای (Walt Disney) و دامەزرینەر و سەرۆک و بەرپۆەبەری جی بەجیکاری کۆمپانیای (NeXT) بوو. لەحەفتاکان و ھەشتاکان پیشەرەوێکی شۆرشی کۆمپیوتەری کەسی بوو. شان بەشانی دروستکەرانی ئەپل بوو. ستیف وزنیاک (Steve Wozniak) و رۆنالد وەینی.

لەسالی ۱۹۹۷ ھەلمەتییکی ریکلامی بەناوی (بیرکردنەوێ جیاواز) بۆ ئەپل ئەنجامدا. ھەر وھا ئەم بیرۆکە یە iMac و iTunes و iTunes Store و Apple Store و iPod و iPhone و App Store و iPad. لە ۲۰۰۱ گرتەوێ. پاشان، سیستەمی

کارپیکردنی Mac OS گۆری بە سیستەمیکی نوێ کارپیکردن Mac OS X ، کە لەئێستادا ناسراوێ بە (macOS)،

Macintosh operating system

لەسالی ۲۰۰۳ دەرکەوت شێرپەنجە ی لەپەنکریاسی ھە یەو لە ۲۰۱۱/۱۰/۵ لەتەمەنی ۵۶ سالییدا بە یە کجاری مائناوایی کرد.